

(กสม. แลงข่าวเด่นประจำสัปดาห์ ครั้งที่ 19/2568)

กสม. ตรวจสอบกรณีโรงงานหลอมยางรถยนต์ จ.ขอนแก่น ก่อมลพิษทางสิ่งแวดล้อม
แนะแก้ไขเยียวยาการพิจารณาออกใบอนุญาตให้จัดประชุมรับฟังความเห็นโดยทุกฝ่ายมีส่วนร่วม
- มีหนังสือถึงนายกฯ กรณีปัญหามลพิษในแม่น้ำกกและแม่น้ำสายจากการทำเหมืองแร่ในเมียนมา
เสนอเร่งเยียวยาประชาชนและสร้างความร่วมมือระดับภูมิภาคแก้ผลกระทบสิ่งแวดล้อมข้ามพรมแดน

วันศุกร์ที่ 6 มิถุนายน 2568 เวลา 10.30 น. คณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ (กสม.) โดยนายสันต์ ภัยหลีกลี้ และนางสาวศยามล ไกยูรวงศ์ กรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ แลงข่าวเด่นประจำสัปดาห์ ครั้งที่ 19/2568 โดยมีวาระสำคัญ ดังนี้

1. กสม. ตรวจสอบกรณีโรงงานหลอมยางรถยนต์ จ.ขอนแก่น ก่อมลพิษทางสิ่งแวดล้อม แนะแก้ไขเยียวยา
การพิจารณาออกใบอนุญาต จากการเปิดเผยเป็นการประชุมรับฟังความคิดเห็นโดยทุกฝ่ายมีส่วนร่วม

นายสันต์ ภัยหลีกลี้ กรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ เผยว่า คณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ (กสม.) ได้รับเรื่องร้องเรียนจากผู้ร้องรายหนึ่งเมื่อเดือนกรกฎาคม 2567 ระบุว่า ผู้ร้องเป็นตัวแทน
ประชาชนที่ได้รับความเดือดร้อนจากการประกอบกิจการโรงงานหลอมยางรถยนต์ของบริษัทเอกชนแห่งหนึ่ง
(ผู้ถูกร้องที่ 1) ในพื้นที่ ต.โคกสูง อ.อุบลรัตน์ จ.ขอนแก่น โรงงานดังกล่าวประกอบกิจการทำน้ำมันเชื้อเพลิง
ทดแทนจากยางรถยนต์และพลาสติกใช้แล้ว ตั้งแต่เดือนกุมภาพันธ์ 2567 และก่อให้เกิดผลกระทบต่อ
สิ่งแวดล้อมและที่อยู่อาศัยของประชาชนใกล้เคียงหลายหมู่บ้าน ทั้งปัญหาฝุ่นละออง กลิ่นเหม็นจากการหลอม
ยางรถยนต์ และน้ำเสีย รวมถึงประชาชนในพื้นที่ไม่มีส่วนร่วมหรือเคยได้รับรู้ข้อมูลข่าวสารก่อนการขออนุญาต
ประกอบกิจการโรงงาน และการพิจารณาออกใบอนุญาตโดยสำนักงานอุตสาหกรรมจังหวัดขอนแก่น
(ผู้ถูกร้องที่ 2) และกรมโรงงานอุตสาหกรรม (ผู้ถูกร้องที่ 3) ยังมีความเร่งรีบเกินสมควร จึงขอให้ตรวจสอบ

กสม. ได้พิจารณาข้อเท็จจริงจากทุกฝ่าย หลักกฎหมาย และหลักสิทธิมนุษยชนที่เกี่ยวข้องแล้ว เห็นว่า
กรณีตามคำร้องมีประเด็นที่ต้องพิจารณาแยกเป็น 3 ประเด็น ได้แก่ ประเด็นแรกการมีส่วนร่วมและการเข้าถึง
ข้อมูลข่าวสารของประชาชนในการพิจารณาขออนุญาตประกอบกิจการ โรงงานดังกล่าว เห็นว่า พระราชบัญญัติ
โรงงาน พ.ศ. 2535 และที่แก้ไขเพิ่มเติม มิได้กำหนดให้ผู้ถูกร้องที่ 1 ในฐานะผู้ยื่นคำขอประกอบกิจการโรงงาน
ต้องจัดประชุมประชาพิจารณ์เพื่อนำไปประกอบการพิจารณายื่นคำขอรับใบอนุญาต อย่างไรก็ตาม เพื่อเป็น
การส่งเสริมให้ประชาชนในพื้นที่เข้าถึงสิทธิในข้อมูลข่าวสารและสิทธิในการมีส่วนร่วมตัดสินใจ
การดำเนินการใด ๆ ที่อาจจะก่อให้เกิดประโยชน์หรือผลกระทบต่อส่วนได้เสียสำคัญของชุมชน ผู้ถูกร้องที่ 1
ได้จัดประชุมประชาพิจารณ์รับฟังความเห็นในการขอตังโรงงานหลอมยางรถยนต์ขึ้นเมื่อวันที่
15 พฤษภาคม 2565 ซึ่งมีประชาชนเข้าร่วมประชุม 79 ราย จากบ้านโคกสูง หมู่ที่ 2 ซึ่งเป็นพื้นที่ตั้งโรงงาน
แต่ไม่ครอบคลุมถึงประชาชนในหมู่บ้านอื่น ๆ ที่อยู่ในชุมชนเดียวกัน กสม. เห็นว่า การจัดประชุมครั้งดังกล่าว
ของผู้ถูกร้องที่ 1 อาจสร้างความสับสนให้กับประชาชนในพื้นที่ว่าเป็นการรับฟังความคิดเห็นตามกระบวนการ
พิจารณาขออนุญาตประกอบกิจการ โรงงานของสำนักงานอุตสาหกรรมจังหวัดขอนแก่น และกรมโรงงาน

อุตสาหกรรม ทั้งที่ในขณะนั้นผู้ถูกร้องที่ 1 ยังมิได้ยื่นคำขออนุญาตประกอบกิจการ การประชุมดังกล่าวจึงไม่มีกฎหมายหรือระเบียบที่กำหนดวิธีการรับฟังความคิดเห็นไว้เป็นการเฉพาะ จึงมีลักษณะที่สุ่มเสี่ยงต่อการละเมิดสิทธิมนุษยชน

ประเด็นที่สอง กระบวนการพิจารณาคำขออนุญาตของสำนักงานอุตสาหกรรมจังหวัดขอนแก่น (ผู้ถูกร้องที่ 2) และกรมโรงงานอุตสาหกรรม (ผู้ถูกร้องที่ 3) ขาดการมีส่วนร่วมของประชาชนและมีความเร่งรีบเกินสมควรหรือไม่ เห็นว่า ระเบียบกระทรวงอุตสาหกรรมว่าด้วยการรับฟังความคิดเห็นของประชาชน ในการพิจารณาออกใบรับแจ้งการประกอบกิจการโรงงาน ใบอนุญาตประกอบกิจการโรงงาน และใบอนุญาตขยายโรงงาน ตามกฎหมายว่าด้วยโรงงาน พ.ศ. 2555 และ (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2557 กำหนดให้ผู้ถูกร้องที่ 2 จัดให้มีการรับฟังความคิดเห็นต่อการขออนุญาตประกอบกิจการโรงงาน ด้วยวิธีการจัดทำประกาศการรับฟังความคิดเห็น โดยให้ปิดประกาศไว้ในสำนักงานของผู้ถูกร้องที่ 2 ที่ว่าการอำเภอท้องที่ องค์การปกครองส่วนท้องถิ่นที่ตั้งอยู่ และบริเวณที่ตั้งโรงงาน ซึ่งผู้ถูกร้องที่ 2 ได้จัดทำประกาศการรับฟังความคิดเห็น และจัดทำประกาศสรุปผลการรับฟังความคิดเห็นโดยมีระยะห่างจากวันที่ครบกำหนดตามที่ระเบียบทั้งสองฉบับกำหนดไว้ และผู้ถูกร้องที่ 3 พิจารณาออกใบอนุญาตให้ผู้ถูกร้องที่ 1 เป็นระยะเวลา 2 เดือนนับจากที่ผู้ถูกร้องที่ 2 สรุปผลการรับฟังความคิดเห็น ซึ่งเป็นไปตามระเบียบ ในชั้นนี้ จึงไม่อาจรับฟังได้ว่า ผู้ถูกร้องที่ 2 และผู้ถูกร้องที่ 3 มีการกระทำหรือละเลยการกระทำอันเป็นการละเมิดสิทธิมนุษยชน

ประเด็นที่สาม ผลกระทบต่อชุมชนและพื้นที่ใกล้เคียงจากการประกอบกิจการโรงงานของผู้ถูกร้องที่ 1 เห็นว่า การประกอบกิจการโรงงานดังกล่าว ก่อให้เกิดฝุ่นจากผงเขม่าดำฟุ้งกระจายทั้งในโรงงานและฟุ้งกระจายออกนอกโรงงาน เกิดมลพิษทางอากาศเกินค่ามาตรฐานที่กฎหมายกำหนด ส่งผลกระทบต่อสุขภาพอนามัยของประชาชนรอบโรงงาน ซึ่งถือเป็นเหตุรำคาญตามพระราชบัญญัติการสาธารณสุข พ.ศ. 2535 เป็นแหล่งกำเนิดมลพิษที่จะต้องควบคุมการปล่อยน้ำเสียออกสู่สิ่งแวดล้อมตามพระราชบัญญัติส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อม พ.ศ. 2535 และมีลักษณะที่อาจจะก่อให้เกิดอันตราย ความเสียหายหรือความเดือดร้อนอย่างร้ายแรงในพื้นที่ใกล้เคียงกับโรงงานตามพระราชบัญญัติโรงงาน พ.ศ. 2535

กสม. เห็นว่า ปัญหาผลกระทบดังกล่าว เกิดจากความหละหลวมในการปฏิบัติหน้าที่ของสำนักงานอุตสาหกรรมจังหวัดขอนแก่น (ผู้ถูกร้องที่ 2) ที่เข้าตรวจสอบโรงงานของผู้ถูกร้องที่ 1 ก่อนเริ่มประกอบกิจการ โดยรายงานผลการตรวจสอบว่า ผู้ถูกร้องที่ 1 ได้ปฏิบัติตามเงื่อนไขการอนุญาตครบทุกข้อและผลการตรวจสอบด้านอื่น ๆ เป็นไปตามที่ได้รับอนุญาต ซึ่งไม่สอดคล้องกับการตรวจสอบของกรมโรงงานอุตสาหกรรม (ผู้ถูกร้องที่ 3) ในภายหลัง ซึ่งพบว่าการประกอบกิจการก่อให้เกิดมลพิษจากฝุ่นและเขม่าดำฟุ้งกระจายออกนอกโรงงาน ดังนั้น การที่ผู้ถูกร้องที่ 2 ไม่ตรวจสอบอย่างเคร่งครัดว่าผู้ถูกร้องที่ 1 ได้ปฏิบัติตามเงื่อนไขการอนุญาตก่อนการเริ่มประกอบกิจการหรือไม่ และการที่ผู้ถูกร้องที่ 1 เริ่มประกอบกิจการจนส่งผลกระทบต่อชุมชนและพื้นที่ใกล้เคียง จึงเป็นการกระทำหรือละเลยการกระทำอันเป็นการละเมิดสิทธิมนุษยชน

อย่างไรก็ตาม หลังจากที่เกิดปัญหาและผลกระทบแล้ว เทศบาลตำบลโคกสูง ผู้ถูกร้องที่ 2 ผู้ถูกร้องที่ 3 และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องได้เข้าตรวจสอบและมีคำสั่งให้ผู้ถูกร้องที่ 1 ปรับปรุงแก้ไขโรงงานแล้ว ประกอบกับผู้ถูกร้องที่ 3 มีคำสั่งให้ผู้ถูกร้องที่ 1 หยุดประกอบกิจการโรงงานทั้งหมดเป็นการชั่วคราว เพื่อปรับปรุงแก้ไขให้

เป็นไปตามเงื่อนไขการอนุญาตและไม่ให้มีลักษณะที่อาจก่อให้เกิดผลกระทบขึ้นอีก จึงเป็นเรื่องที่มีการแก้ไข ปัญหาอย่างเหมาะสมแล้ว

ด้วยเหตุผลดังกล่าว กสม. ในคราวประชุมด้านการคุ้มครองและส่งเสริมสิทธิมนุษยชน เมื่อวันที่ 4 มิถุนายน 2568 จึงมีมติให้มีข้อเสนอแนะไปยังกรมคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพ และกรมโรงงานอุตสาหกรรม ร่วมกันส่งเสริมให้โรงงานหลอมยางรถยนต์ (ผู้ถูกร้องที่ 1) นำแนวทางการตรวจสอบสิทธิมนุษยชนอย่างรอบด้าน (HRDD) มาเป็นแนวทางปฏิบัติในการประกอบธุรกิจ และให้จัดประชุมในพื้นที่บ้านโคกสูง หมู่ที่ 1 หมู่ที่ 2 หมู่ที่ 5 หมู่ที่ 12 และหมู่ที่ 13 รวมถึงหมู่บ้านอื่นที่อาจได้รับประโยชน์หรือผลกระทบจากการประกอบกิจการ โรงงาน เพื่อชี้แจงทำความเข้าใจเกี่ยวกับการประกอบกิจการโรงงาน ปัญหาผลกระทบที่อาจเกิดขึ้น และ มาตรการแก้ไขปัญหา รวมถึงกลไกการแจ้งปัญหาผลกระทบระหว่างผู้ถูกร้องที่ 1 และประชาชน โดยเชิญหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเข้าร่วมชี้แจงข้อมูลในพื้นที่ รวมทั้งให้ผู้ถูกร้องที่ 1 ปฏิบัติตามแนวทางป้องกันและแก้ไข ปัญหาสิ่งแวดล้อมของสำนักงานสิ่งแวดล้อมและควบคุมมลพิษที่ 10 (ขอนแก่น) เพื่อป้องกันปัญหาผลกระทบ ด้านสิ่งแวดล้อมและคุ้มครองความปลอดภัยของบุคลากรภายในโรงงาน

นอกจากนี้ ให้กระทรวงอุตสาหกรรม และกรมโรงงานอุตสาหกรรม ปรับปรุงแก้ไขระเบียบกระทรวง อุตสาหกรรมว่าด้วยการรับฟังความคิดเห็นของประชาชนในการพิจารณาออกใบรับแจ้งการประกอบกิจการ โรงงาน ใบอนุญาตประกอบกิจการโรงงาน และใบอนุญาตขยายโรงงาน ตามกฎหมายว่าด้วยโรงงาน พ.ศ. 2555 และ (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2557 ซึ่งควรปรับเปลี่ยนวิธีการรับฟังความคิดเห็นจากการปิดประกาศเพียงวิธีเดียว เป็นการจัดประชุมรับฟังความคิดเห็นจากผู้มีส่วนได้เสียในพื้นที่ควบคู่กับการประชาสัมพันธ์ด้วยวิธีอื่น ๆ และ ควรกำหนดผู้มีส่วนได้เสียให้ครอบคลุมพื้นที่ที่อาจได้รับผลกระทบจากการขออนุญาตประกอบกิจการ โรงงาน

ทั้งนี้ ให้กรมโรงงานอุตสาหกรรม แจ้งไปยังสำนักงานอุตสาหกรรมจังหวัดขอนแก่น และสำนักงาน อุตสาหกรรมจังหวัดในสังกัด เพื่อให้กำกับดูแลพนักงานเจ้าหน้าที่ที่เข้าตรวจสอบการเริ่มประกอบกิจการ โรงงานของผู้ได้รับใบอนุญาต (ร.ง. 4) ให้เป็นไปตามเงื่อนไขการขออนุญาตประกอบกิจการ โรงงานและ การดำเนินการอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องตามแบบรายงานผลการตรวจโรงงาน (แบบตรวจ 02) อย่างเคร่งครัด หากพบว่า ผู้ได้รับใบอนุญาตไม่ปฏิบัติให้เป็นไปตามเงื่อนไขการอนุญาตหรือการดำเนินการอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง ให้มีคำสั่ง ให้ผู้ได้รับใบอนุญาตปรับปรุงแก้ไขก่อนเริ่มประกอบกิจการ

2. กสม. มีหนังสือถึงนายกรัฐมนตรี กรณีปัญหามลพิษในแม่น้ำกอกและแม่น้ำสายจากการทำเหมืองแร่ ในเมียนมา เสนอเร่งแก้ไขเยียวยาประชาชน เน้นสร้างความร่วมมือระดับภูมิภาคแก้ผลกระทบสิ่งแวดล้อม ข้ามพรมแดน

นางสาวศยามล ไกยูรวงศ์ กรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ เปิดเผยว่า ตามที่ปรากฏสถานการณ์ ปัญหามลพิษข้ามพรมแดนในแม่น้ำกอกและแม่น้ำสาย จังหวัดเชียงรายและเชียงใหม่ ซึ่งส่งผลกระทบอย่างรุนแรง ต่อสุขภาพของประชาชนที่ใช้น้ำจากแม่น้ำดังกล่าว ทั้งเพื่อการอุปโภคบริโภคและการประกอบอาชีพ เกษตรกรรม ล่าสุด เมื่อวันที่ 4 มิถุนายนที่ผ่านมา ประธานกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ มีหนังสือถึง

นายกรัฐมนตรี แจงสภาพปัญหา ข้อพิจารณา และข้อเสนอแนะในการส่งเสริมและคุ้มครองสิทธิมนุษยชน จากปัญหาสิ่งแวดล้อมข้ามพรมแดนกรณีดังกล่าว สรุปได้ดังนี้

ในช่วง 1 - 2 ปีที่ผ่านมา สถานการณ์การปนเปื้อนมลพิษในแม่น้ำกกและแม่น้ำสายทวีความรุนแรงขึ้น โดยมีสาเหตุหลักจากการทำเหมืองแร่ทองคำและแร่แรร์เอิร์ธของบริษัทเอกชนที่ไม่ทราบสัญชาติ บริเวณต้นแม่น้ำกกและแม่น้ำสายในรัฐฉาน ประเทศเมียนมา ในเขตปกครองของกลุ่มชาติพันธุ์ว่า มีการสกัดแร่ด้วยสารเคมีอันตราย ทำให้มีดินและกากแร่ปนเปื้อนโลหะหนัก (สารหนู แคดเมียม โปรท) ชะล้างลงสู่แม่น้ำสายหลัก และไหลเข้าสู่ประเทศไทย ส่งผลให้คุณภาพน้ำในแม่น้ำกกและแม่น้ำสายเสื่อมโทรมลงอย่างมาก

การได้รับสารหนูสะสมในร่างกายอย่างต่อเนื่องแม้ในปริมาณน้อย จะนำไปสู่ปัญหาร้ายแรงทางสุขภาพ อาทิ การเกิดโรคผิวหนัง ความผิดปกติของระบบประสาทส่วนปลาย โรคหลอดเลือดส่วนปลายอุดตัน และเพิ่มความเสี่ยงต่อการเกิดโรคมะเร็ง โรคความดันโลหิตสูง โรคหัวใจ โรคเบาหวาน ภาวะความจำเสื่อม ตลอดจนส่งผลกระทบต่อพัฒนาการทางสติปัญญาในเด็ก และเพิ่มความเสี่ยงต่อการแท้งบุตรหรือการคลอดก่อนกำหนดในสตรีมีครรภ์

กสม. เห็นว่า สถานการณ์ที่เกิดขึ้นเป็นการละเมิดสิทธิของบุคคลที่จะดำรงชีวิตในสิ่งแวดล้อมที่สะอาด ปลอดภัยต่อสุขภาพ และมีความยั่งยืน และต่อสิทธิในการมีมาตรฐานการครองชีพที่เพียงพอ โดยเฉพาะสิทธิในอาหารและน้ำ ตามข้อ 11 ของกติการะหว่างประเทศว่าด้วยสิทธิทางเศรษฐกิจ สังคม และวัฒนธรรม (ICESCR) รวมทั้งต่อสิทธิในการมีสุขภาพพลานามัยที่สมบูรณ์สูงสุด ตามข้อ 12 ของ ICESCR เนื่องจากการปนเปื้อนของสารพิษทำให้ประชาชนไม่สามารถเข้าถึงน้ำสะอาดและอาหารที่ปลอดภัยได้ สถานการณ์นี้ยังซ้ำเติมและขยายความเหลื่อมล้ำทางสังคม โดยเฉพาะอย่างยิ่งต่อกลุ่มเปราะบาง และอาจนำไปสู่ความขัดแย้งระหว่างกลุ่มผู้ใช้น้ำในพื้นที่ หากสถานการณ์นี้ไม่ได้รับการแก้ไขโดยเร่งด่วน จะส่งผลให้ต้นทุนค่าครองชีพของครัวเรือนเพิ่มสูงขึ้น สร้างความเสียหายทางเศรษฐกิจ และก่อให้เกิดภาระทางการคลังในการฟื้นฟูสิ่งแวดล้อมและดูแลสุขภาพของประชาชนในระยะยาว

กสม. เห็นว่าปัญหามลพิษที่เกิดขึ้นเป็นอันตรายร้ายแรงต่อสุขภาพและการดำรงชีวิตของประชาชน และมีแนวโน้มแพร่กระจายไปยังพื้นที่อื่น ดังนั้น เพื่อให้การแก้ไขปัญหาการปนเปื้อนมลพิษในลุ่มน้ำกก (แม่น้ำกก แม่น้ำสาย และแม่น้ำรวก) เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ และป้องกันปัญหาขยายตัวสู่ลุ่มน้ำโขงซึ่งจะยิ่งส่งผลกระทบในวงกว้าง จึงเห็นสมควรนำเสนอคณะรัฐมนตรี (ครม.) มอบหมายหน่วยงานที่เกี่ยวข้องดำเนินการให้เป็นไปตามข้อเสนอแนะของ กสม. ให้มีผลในทางปฏิบัติโดยเร็วที่สุด ดังต่อไปนี้

(1) มาตรการภายในประเทศ

(1.1) ให้กรมควบคุมมลพิษ ประสานความร่วมมือกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เพิ่มความถี่ของการเก็บตัวอย่างน้ำและตะกอนดินในพื้นที่เสี่ยง เปิดเผยผลการตรวจวัดคุณภาพสิ่งแวดล้อมและข้อมูลความเสี่ยงต่อสุขภาพแก่สาธารณชนอย่างสม่ำเสมอด้วยภาษาที่เข้าใจง่าย และให้คำแนะนำในการปฏิบัติตนที่เหมาะสม รวมทั้งพัฒนาระบบการเตือนภัยให้เป็นไปอย่างรวดเร็วและทั่วถึง

(1.2) ให้กระทรวงสาธารณสุข (โดยกรมควบคุมโรค กรมอนามัย และสำนักงานสาธารณสุขจังหวัด) ตรวจสอบสุขภาพและคัดกรองโรคที่อาจเกิดจากโลหะหนัก (โดยเฉพาะสารหนู) ให้แก่ประชากรเสี่ยงในพื้นที่อย่างเร่งด่วนโดยไม่เสียค่าใช้จ่าย พร้อมทั้งจัดทำฐานข้อมูลสุขภาพเพื่อติดตามผลในระยะยาวอย่างต่อเนื่องและเป็นระบบ

(1.3) ให้การประสานส่วนภูมิภาค องค์การปกครองส่วนท้องถิ่น และกระทรวงมหาดไทย เร่งจัดหาน้ำดื่มสะอาดสำรองสำหรับประชาชนในพื้นที่ประสบภัย และวางแผนระยะยาวในการจัดหาแหล่งน้ำดิบที่ปลอดภัย พร้อมทั้งพัฒนาระบบประปาหมู่บ้านให้มีประสิทธิภาพและครอบคลุม

(1.4) ให้กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ประเมินผลกระทบเบื้องต้นต่อภาคเกษตรกรรมและการท่องเที่ยว และกำหนดมาตรการช่วยเหลือเยียวยาเฉพาะหน้าแก่ผู้ได้รับผลกระทบ พร้อมทั้งให้คำแนะนำในการปรับตัวและฟื้นฟูอาชีพแก่ผู้ได้รับผลกระทบ

(1.5) สนับสนุนงบประมาณสำหรับการจัดสารพิษและฟื้นฟูแหล่งน้ำที่ปนเปื้อน รวมถึงโครงการอนุรักษ์และฟื้นฟูป่าต้นน้ำ พื้นที่ชุ่มน้ำ และพิชพรรณริมตลิ่ง เพื่อเสริมสร้างความสมบูรณ์ของระบบนิเวศ

(1.6) ให้คณะกรรมการลุ่มน้ำโขงเหนือเป็นหน่วยประสานงานหลัก และเสนอให้คณะกรรมการทรัพยากรน้ำแห่งชาติ (กนช.) แต่งตั้งหรือปรับปรุงองค์ประกอบของคณะอนุกรรมการทรัพยากรน้ำระดับจังหวัดเชียงราย และจังหวัดเชียงใหม่ โดยมีผู้แทนจากภาคประชาสังคม ภาคประชาชน นักวิชาการ และหน่วยงานภาครัฐ ในสัดส่วนที่เหมาะสมและสมดุล โดยให้คณะอนุกรรมการข้างต้นจัดทำแผนปฏิบัติการของจังหวัด โดยการมีส่วนร่วมของชุมชนตั้งแต่ระดับชุมชน ลุ่มน้ำ จนถึงระดับชาติ ตามหลักธรรมาภิบาลน้ำ (Water Governance) และดำเนินการร่วมกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องตามข้อ (1.1) – (1.5)

(2) มาตรการระหว่างประเทศ

ให้กระทรวงการต่างประเทศ ร่วมกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เช่น กระทรวงกลาโหม กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม และสำนักงานทรัพยากรน้ำแห่งชาติ เร่งดำเนินการเจรจากับประเทศที่เป็นแหล่งกำเนิดมลพิษ เพื่อให้ยุติการประกอบกิจการเหมืองแร่ที่เป็นต้นเหตุของมลพิษโดยเร็วที่สุด โดยใช้กลไกความร่วมมือทั้งในระดับทวิภาคีและระดับภูมิภาคที่มีอยู่ รวมทั้งผลักดันให้รัฐเจ้าของสัญชาติของบริษัทแม่ แก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้น พื้นที่พื้นที่ที่ได้รับผลกระทบ และเยียวยาผู้ได้รับผลกระทบอย่างเหมาะสมตามหลักการชี้แนะแห่งสหประชาชาติว่าด้วยธุรกิจกับสิทธิมนุษยชน (UNGPs)

นอกจากนี้ให้กระทรวงการต่างประเทศ ร่วมกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เช่น กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ผลักดันให้ประเทศในภูมิภาคกำหนดแนวทางความร่วมมือเพื่อแก้ไขปัญหา มลพิษข้ามพรมแดนผ่านกรอบความร่วมมือต่าง ๆ ที่มีอยู่ให้เกิดประสิทธิผล รวมถึงให้ประเทศในภูมิภาค พัฒนากฎหมายภายในเพื่อรองรับการจัดการ ป้องกัน และเยียวยาผลกระทบจากปัญหามลพิษข้ามพรมแดน

สำนักงานคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ

6 มิถุนายน 2568